

Apoštol Petr

Texty na tento týden

L 5,4–9; 22,31–34; Mt 14,28–31; 16,13–17; Ga 2,14–16

Základní verš

„Ale když viděl, jaký je vítr, přepadl ho strach, začal tonout a vykřikl: ‚Pane, zachraň mne!‘ Ježíš hned vztáhl ruku, uchopil ho a řekl mu: ‚Ty malověrný, proč jsi pochyboval?‘“ (Mt 14,30.31)

Apoštol Petr je autorem dvou knih v Novém zákoně – Prvního a Druhého listu Petrova. Byl jedním z prvních Ježíšových následovníků, byl s Kristem během celé jeho pozemské služby. Byl také jedním z učedníků, kteří se běželi podívat na prázdný hrob (L 24,10–12; J 20,1–3). Petr prožil mnoho zkušeností, z nichž mohl pod vedením Ducha svatého čerpat při svých kázáních i psaní listů. „Nedali jsme se vést vymyšlenými bájemi, ale zvěstovali jsme vám slavný příchod našeho Pána Ježíše Krista jako očití svědkové jeho velebnosti“ (2Pt 1,16).

V evangeliích je Petr často zmiňován. Jsou v nich vylíčena jeho vítězství, ale i pády. Petr byl mluvčím učedníků. Po Ježíšově vzkříšení a nanebevstoupení byl jedním z důležitých vůdců prvotní církve. Zmiňuje ho také kniha Skutky apoštolů a List Galatským.

Petr věděl, jaké to je, udělat chybu, věděl však také, co znamená odpuštění. Petr šel v pokoře a ve víře kupředu. Prožíval velké zkušenosti s Boží milostí. Je proto důležitým svědkem pro všechny, kteří potřebují prožívat milost.

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

„Odejdi ode mne, Pane“

⁴Když přestal mluvit, řekl Šimonovi: „Zajed' na hlubinu a spustte své sítě k lovu!“⁵Šimon mu odpovéděl: „Mistře, namáhali jsme se celou noc a nic jsme nechytili. Ale na tvé slovo spustím sítě.“

⁶Když to učinili, zahrnuli velké množství ryb, až se jim sítě trhaly.⁷Dali znamení svým společníkům na druhé lodi, aby jim přišli na pomoc. Oni přijeli a naplnili rybami obě lodi, že se až potápěly.⁸Když to Šimon Petr uviděl, padl Ježíšovi k nohám a řekl: „Odejdi ode mne, Pane, vždyť já jsem člověk hříšný.“⁹Neboť jeho i všechny, kteří s ním byli, pojal úžas nad tím lovem ryb. (L 5,4–9)

Osobní studium

Když v Písmu poprvé potkáváme Petra, je obyčejným rybářem na břehu Galilejského jezera (Mt 4,18; Mk 1,16; L 5,1–11). Celou noc tvrdě pracoval, ale nic nechytil. Potom však spolu se svými společníky poslechl Ježíšův příkaz, vrátil se zpět na jezero a znovu nahodil sítě do vody. Museli být ohromeni, když bylo v sítích tolik ryb, že se lodě téměř potápěly. Co se asi odehrávalo v jejich myslích?

Jak je možné vnímat Petrova slova v L 5,1–9? Co o něm vypovídají?

Na Petra muselo udělat velký dojem to, co se o Ježíši dozvěděl. Dokonce ještě před tímto zázrakem Petr poslechl Ježíše a řekl: „na tvé slovo spustím sítě“ – i když moc nevěřil, že by mohl přijít nějaký úlovek, když předtím celou noc nic nechytili. Zdá se, že Petr už nějakým způsobem Ježíše znal – a proto poslechl Ježíšovu výzvu. Vždyť byl svědkem toho, jak Ježíš uzdravil jeho tchyni i mnoho dalších lidí (L 4,38–40). I na základě jiných částí evangelia je možné předpokládat, že Petr už strávil s Ježíšem před touto událostí nějaký čas.

Další z klíčů k pochopení Petrovy ochoty jednat podle Ježíšova příkazu je možné najít v L 5,3: „Vstoupil do jedné z lodí, která patřila Šimonovi, a požádal ho, aby odrazil kousek od břehu. Posadil se a z lodi učil zástupy.“ Je možné, že slova, která Ježíš přednesl při svém „vyučování“, učinila na Petra hluboký dojem.

Po zázraku, jehož byl svědkem, si Petr uvědomil, že v Ježíši je něco víc – něco svatého, co se zcela odlišuje od jeho hříšnosti. Toto Petrovo poznání a jeho ochota veřejně svou hříšnost vyznat ukazují, že byl otevřen pro Kristova slova. Proto si ho Ježíš vyvolil jako jednoho ze svých učedníků. Ať už měl Petr jakékoliv chyby – a měl jich opravdu hodně – byl duchovně založeným člověkem, který byl ochoten následovat Pána bez ohledu na cenu, kterou ho to bude stát, nebo na rizika, jež bude muset podstoupit.

Aplikace

Jaký důležitý princip je odhalen v L 5,11? Jak tento verš charakterizuje oddanost a závazek, které od nás Ježíš očekává? Jak na tebe působí poznání, že rybáři byli ochotni opustit vše ve chvíli, kdy byly jejich sítě plné?

Petrovo vyznání

¹³Když Ježíš přišel do končin Cesareje Filipovy, ptal se svých učedníků: „Za koho lidé pokládají Syna člověka?“ ¹⁴Oni řekli: „Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“ ¹⁵Řekne jim: „A za koho mě pokládáte vy?“ ¹⁶Šimon Petr odpověděl: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“ ¹⁷Ježíš mu odpověděl: „Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích.“ (Mt 16,13–17)

Osobní studium

V Mt 16,1–4 je zaznamenáno, že Ježíš musel čelit pokušení farizeů a saduceů, kteří ho vybízeli k vykonání zázraku, jímž by dokázal svou důvěryhodnost. Když byl Ježíš později se svými učedníky sám, vrátil se ke dvěma zázrakům, při nichž nasypal tisíce lidí díky rozmnožení několika chlebě a ryb. V tomto kontextu varoval učedníky před „kvasem saduceů a farizeů“ (Mt 16,11).

Jaké události popisuje text v Mt 16,13–17? V čem spočívá význam Petrových slov?

Petr velmi odvážně vyznal svou víru v Ježíše. Z Mt 16,20 je zřejmé, že se s Petrovým vyznáním, že Ježíš je očekávaný Mesiáš, ztotožňují i ostatní učedníci. Petrovo vyznání bylo důležitým okamžikem – i když se toho učedníci (včetně Petra) potřebovali ještě mnoho naučit.

„Učedníci stále ještě doufali, že Kristus bude vládnout jako pozemský král. Přestože svůj záměr tak dlouho skrýval, učedníci věřili, že nezůstane navždy chudý a neznámý a že čas, kdy nastolí své království, se přiblížil. Nikdy je ani nenapadlo, že nenávisť kněží a rabinů nepomine, že Krista jeho vlastní národ zahrne a odsoudí jako podvodníka a ukřičuje jako zločince.“ (DA 415; TV 265)

Hned jak učedníci v Ježíši rozpoznali Mesiáše, začal jim Kristus vysvětlovat, že musí trpět a nakonec zemře (Mt 16,21–23). Petr něco takového nedokázal pochopit a přijmout. Zašel tak daleko, že začal Krista „kárát“ (Mt 16,22). Ježíš se však na Petra obrátil a řekl mu: „Jdi mi z cesty, satane!“ (Mt 16,23; je možný i překlad: „Jdiž za mnou, satane“ – BK). Je to jedno z nejsilnějších vyjádření, která Ježíš během své služby vyslovil. Tato slova však řekl v Petrově zájmu. To, že Petr Ježíše káral, odhalovalo jeho vlastní zájmy, touhy a sobecký postoj. Ježíš ho musel na této cestě zastavit. A přestože Ježíš ve skutečnosti adresoval svá slova satanovi, Petr tím dostal jasnou zprávu o tom, kdo motivuje jeho myšlenky. Petr se potřeboval naučit, že služba Pánu v sobě zahrnuje i utrpení. Z Petrových listů je již zřejmé, že si tuto skutečnost uvědomoval (1Pt 4,12.13).

Aplikace

Kdy a v jakých situacích se ti stává, že se tvé osobní ambice a touhy dostávají do sporu s Boží vůlí? Podle čeho se v těchto situacích rozhoduješ?

Chůze po vodě

²⁸Petr mu odpověděl: „Pane, jsi-li to ty, poruč mi, ať přijdu k tobě po vodách!“²⁹A on řekl: „Pojď!“ Petr vystoupil z lodi, vykročil na vodu a šel k Ježíšovi. ³⁰Ale když viděl, jaký je vítr, přepadl ho strach, začal tonout a vykřikl: „Pane, zachraň mne!“³¹ Ježíš hned vztáhl ruku, uchopil ho a řekl mu: „Ty malověrný, proč jsi pochyboval?“ (Mt 14,28–31)

Osobní studium

Během období, které učedníci s Ježíšem strávili, byli svědky mnoha pozoruhodných událostí. Jednou z nich bylo zázračné nasycení více než pěti tisíců lidí z pěti chlebů a dvou ryb (Mt 14,13–33; Mk 6,30–52; L 9,11–17; J 6,1–21). Tento Ježíšův čin na všechny přítomné silně zapůsobil.

Jaké poselství vyplývá z příběhu zaznamenaného v Mt 14,22–33?

Při nasycení tak velkého počtu lidí si učedníci uvědomovali, že se Ježíšova moc projevila úžasným způsobem. Opravdu měl moc i nad světem přírody. Právě to mohlo vést Petra k ještě odvážnější, možná až troufalé žádosti: „Pane, jsi-li to ty, poruč mi, ať přijdu k tobě po vodách“ (Mt 14,28). To bylo pozoruhodné vyjádření víry!

Ježíš ocenil Petrovu víru a vyzval ho, ať jde za ním. To, že Petr vyšel, bylo dalším projevem jeho víry. Vždyť foukal silný vítr a vlny se vzdouvaly.

Tento příběh přináší poučení, že svůj zrak máme mít upřený na Ježíše, ne na to, co se odehrává okolo nás. Příběh však přináší ještě další poselství. Petr určitě Ježíši důvěřoval, jinak by nepronesl žádost a potom nevyšel na hladinu vody. Když už ale šel po vodě, přepadl ho strach, který způsobil, že se Petr začal topit.

Proč? Nemohl Ježíš udržet Petra na hladině, i když se bál? Kristus se rozhodl Petra přivést do situace, kdy už nemohl dělat nic jiného než bezmocně volat: „Pane, zachraň mne!“ (Mt 14,30). Tehdy Ježíš podal Petrovi ruku a učinil přesně to, o čem prosil. „Ježíš hned vztáhl ruku, uchopil ho a řekl mu: „Ty malověrný, proč jsi pochyboval?““ (Mt 14,31). Ježíšovo jednání a jeho slova Petrovi odhalily, jak se potřebuje naučit spoléhat se na Ježíše.

V životě můžeme mít pocit, že je naše víra silná a že důvěřujeme v Boží moc. Když se však dostaneme do nějaké bezvýchodné situace, měli bychom si připomínat Ježíšova slova, která adresoval Petrovi: „Ty malověrný, proč jsi pochyboval?“ (Mt 14,31).

Aplikace

Kdy jsi v poslední době prožíval pochybnosti a strach? Jak se to projevilo v tvém životě víry? Co ti tehdy nejvíc pomohlo? Jak umíš podat pomocnou ruku někomu, kdo to právě potřebuje?

Petrovo zapření

³¹ „Šimone, Šimone, hle, satan si vyžádal, aby vás směl tříbit jako pšenici. ³² Já jsem však za tebe prosil, aby tvá víra nesehala; a ty, až se obrátíš, buď posilou svým bratřím.“ ³³ Řekl mu: „Pane, s tebou jsem hotov jít i do vězení a na smrt.“ ³⁴ Ježíš mu řekl: „Pravím ti, Petře, ještě se ani kohout dnes nezve, a ty už třikrát zapřeš, že mne znáš.“ (L 22,31–34)

Osobní studium

Co je možné naučit se z Petrova selhání (L 22,31–34.54–62)?

Petr měl dobré úmysly. Chtěl být Ježíši věrný. Byl odvážnější než ostatní učedníci. Když Ježíše zatkli, tak ho následoval do míst, kam ostatní učedníci už nešli. Chtěl vědět, co se s Ježíšem stane. Zatajil však svou identitu. A tam, na nádvoří veleknězova domu, Petr Ježíše třikrát zapřel – přesně, jak to Ježíš předpověděl.

Toto Petrovo jednání je smutným příkladem toho, jak ničující důsledky může mít cesta kompromisů.

Žel celá historie křesťanství je poznamenána důsledky kompromisů, kterých se křesťané dopouštěli v otázkách důležitých pravd. A přestože v životě můžeme čelit těžkým situacím a někdy jsou naše rozhodnutí otázkou kompromisu, v rozhodujících postojích a pravdách musíme být pevní. Je potřeba naučit se rozeznat, v kterých oblastech máme být vždy zásadoví a za žádných okolností neustupovat (Zj 14,12).

Petrovo selhání bylo kombinací jeho vnitřního postoje a situace, do níž se dostal. Místo toho, aby se v Getsemanské zahradě modlil, jak ho žádal Ježíš, tak spal. Proto nebyl Petr vůbec duchovně připraven na to, co ho čekalo. Pokud by setrval v modlitbě, „nebyl by zapřel svého Pána“. (DA 714; TV 455)

Ano, Petr tragicky selhal. Ale přestože jeho pochybení bylo velké, Boží milost je větší. „Kde se rozmohl hřích, tam se ještě mnohem více rozhojnila milost“ (Ř 5,20). Ježíšovo odpuštění učinilo z Petra jednoho z nejdůležitějších vůdců prvotní církve. Pro každého z nás může být Petrova zkušenost zásadním svědectvím o Boží milosti a povzbuzením, abychom vytrvali na cestě víry navzdory pádům a selháním.

Petr věděl, co znamená přijmout odpuštění. Velmi dobře si uvědomoval, co znamená evangelium, protože s ním měl osobní zkušenost. Věděl nejen o realitě lidské hříšnosti, ale poznal i velikost a hloubku Boží lásky a milosti vůči hříšníkovi.

Aplikace

Přestože je pravdou, že některé křivdy jsou pro nás velmi bolestivé, Bůh pro nás ve své velikosti připravuje cesty i tam, kde je zatím nevidíme. Kdo tě v životě nejvíc zklamal? Jak se můžeš naučit odpouštět? Kdo nebo co ti v tom může pomoci?

Petr – vůdce církve

¹⁴Když jsem však viděl [já, Pavel], že nejdou přímo za pravdou evangelia, řekl jsem Petrovi přede všemi: „Jestliže ty, který jsi Žid, nedodržuješ mezi námi židovský zákon, jak to, že nutíš pohany, aby ho dodržovali? ¹⁵My jsme od narození Židé, a ne „hříšní pohané“, ¹⁶víme však, že člověk se nestává spravedlivým před Bohem na základě skutků přikázaných zákonem, nýbrž vírou v Krista Ježíše. I my jsme uvěřili v Ježíše Krista, abychom došli spravedlnosti z víry v Krista, a ne ze skutků zákona. Vždyť ze skutků zákona, nebude nikdo ospravedlněn“. (Ga 2,14–16)

Osobní studium

Během Ježíšovy pozemské služby Petr často vystupoval jako určitý mluvčí či vůdce dvanácti apoštolů. Když Matouš vyjmenovává apoštoly, píše: „Jména těch dvanácti jsou: první Šimon zvaný Petr. .“ (Mt 10,2). Petr měl také důležité místo v prvotní církvi. Inicioval připojení nového učedníka místo Jidáše, který Ježíše zradil (Sk 1,15–25). O Letnicích to byl Petr, kdo shromážděným lidem vysvětloval, že jsou svědky zaslíbeného daru Ducha, který Bůh dal svému lidu (Sk 2,14–36). Petra uvěznil, protože kázal o vzkříšení z mrtvých – a mohl tak vydat svědectví před veleknězem a ostatními židovskými vůdci (Sk 4,1–12). Petr také přišel ke Kornéliovi, prvnímu pohanovi, který se stal Ježíšovým následovníkem (Sk 10,1–48). S Petrem strávil Pavel prvních čtrnáct dní v Jeruzalémě, když tam přišel poprvé po svém obrácení (Ga 1,18). Když Pavel zmiňuje Ježíšovy následovníky v Jeruzalémě v této době, mluví o třech „sloupech církve“ – Jakubovi, Petrovi a Janovi (Ga 2,9).

Co verše v Ga 1,18.19 a 2,9–14 odhalují o Petrovi – navzdory tomu, že měl v prvotní církvi tak důležité místo?

I když zastával důležité postavení a měl autoritu, přestože dostal jasné povolání od Pána (Ježíš mu řekl: „Pas mé ovce“, J 21,17) a navzdory vidění o tom, aby si „o žádném člověku nemyslel, že styk s ním poskvřuje nebo znečišťuje“ (Sk 10,28), tak se Petr stále měl co učit, otevíraly se před ním mnohé oblasti, v nichž musel růst.

V začátcích církve pocházeli téměř všichni křesťané z židovského prostředí. Mnozí z nich byli „nadšenými zastánci Zákona“ (Sk 21,20). V jejich vnímání zákona bylo stolování s pohany problematické, protože je považovali za nečisté. Když přišli někteří křesťané z Jeruzaléma do Antiochie, Petr přestal stolovat s bývalými pohany (Ga 2,12).

Pro Pavla bylo toto jednání útokem na samotnou podstatu evangelia. Petrovo chování hodnotil jako pokrytectví, a proto ho napomenul. Pavel v tomto kontextu otevřeně vyjádřil klíčové křesťanské učení – ospravedlnění vírou v Krista (Ga 2,14–16).

Aplikace

Přestože byl Petr povolán Bohem, měl některá slabá místa, v nichž potřeboval prožít změnu. Jak reaguješ, když tě někdo upozorní na tvoje „slabiny“?

Podněty k zamyšlení

Petrova cesta víry byla pozoruhodná – pro vznikající církev byla klíčová a v mnohém nesmírně inspirující. Charakterizují ji pozoruhodné události: přiznání vlastní hříšnosti po zázračném rybolovu; odvážné vyznání: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého“ (Mt 16,16); děsivé zapření Krista; velká vítězství při šíření evangelia (Letnice, zvěstování pohanům) i vážná pochybení, která udělal jako jeden z představitelů církve. Petr tedy mohl pod vedením Ducha svatého popisovat život víry nejen teoreticky, ale také z vlastní zkušenosti. Poznal nejen Kristovu zachraňující milost, ale také jeho proměňující milost. „Petrovou chybou před jeho velkým pádem byla troufalost a panovačnost. Často jednal impulzivně. Vždy byl připraven druhé usměřňovat. Mluvil dříve, než se zamyslel, co chce říci, zda je to v dané chvíli potřebné či zda rozumí tomu, o čem chce mluvit. Petr však prožil obrácení, změnil se – takže se v mnohém odlišoval od toho impulzivního a prudkého Petra. Přestože si zachoval svou horlivost, Kristova milost usměrnila jeho zanícení. Přestal být nezdravě sebevědomý a přestal se vyvyšovat. Místo toho přinášel pokoj, chápal druhé a byl rozvážný. Jen takto mohl pást beránky a ovce Kristova stáda.“ (ST 334.335)

Zřejmě každý se umí ztotožnit s některými charakterovými rysy apoštola Petra. Mnozí z nás stojíme pevně za tím, čemu věříme. A každý z nás má určité zkušenost se selháním i nešťastnými pády.

K tématu je možné přejít si kapitoly „Povolání dalších učedníků“ a „Noc na jezeře“ z knihy Touha věků.

Otázky k rozhovoru

1. *Navzdory zahanbující zradě vůči Ježíšovi se Petr stal jedním ze sloupů prvotní církve. Co nám to říká o Boží milosti? Co se z Petrovy zkušenosti můžeme naučit o našem přístupu k lidem, kteří nějakým způsobem selhali ve svém životě víry?*
2. *Uvažujte společně o nebezpečí kompromisů. V čem mohou negativně ovlivnit jednotlivce i celou církev? Podle čeho lze poznat, kdy se můžeme přizpůsobit, a v jakém případě nelze udělat kompromis za žádných okolností? Které případy z církevních dějin odhalují katastrofální důsledky kompromisů? Co se z nich můžeme naučit?*
3. *Petr se v některých oblastech poučil a zažil změnu, ale stálo ho to velkou cenu. Jak se z Petrovy zkušenosti můžeme poučit, aniž by naše cesta musela být stejně klikatá a namáhavá?*

Praktický závěr

- ▶ *Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?*

Podněty k modlitbám

- ▶ *Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.*
- ▶ *Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?*
- ▶ *Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.*

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy: